

Ik ging als fysisch geograaf naar Guyana en kwam terug als schrijver. Fysische geografie bestudeert voornamelijk het natuurlijk milieu terwijl de sociale geografie vooral het bewoonde deel van het aardoppervlak bestudeert. Fysische geografie is een interdisciplinaire studie op het grensvlak van de hydrologie, bodemkunde, geomorfologie, kustmorfologie, sedimentologie, geologie, paleogeografie, ecologie, biologie en klimatologie. Terwijl de klassieke geomorfologie de vormen in het landschap beschrijft en hun ontstaansgeschiedenis documenteert, bestudeert de fysische geografie de processen in het landschap en ontwikkelt numerieke computermodellen om die processen te simuleren en voorspellingen te kunnen doen over het effect van menselijk ingrijpen in het landschap of de gevolgen van klimaatverandering op het landschap en ons leefmilieu. De fysische geografie maakt veelvuldig gebruik van methoden en technieken zoals geostatistiek, geografische informatiesystemen (GIS) en aardobservatie (remote sensing) en verricht experimenteel werk in het laboratorium of in het veld.

Alle rechten voorbehouden ©, Sittard, februari 2026.

© Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopy, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Alle personages, toestanden, gebeurtenissen en instellingen in deze roman zijn louter denkbeeldig. Elke gelijkenis met de werkelijkheid berust bijgevolg op het toeval.

Dé veldwerkfoto.

Dé excursiefoto.

Op een dag..., ja, op een dag... keken we realistisch doch nostalgisch terug op onze studie fysische geografie te Utrecht. We waren Rob Collé en Rutger Jessen, het top-veldwerk-duo van dat moment. Kortom we waren terechtgekomen in het Weerterhof, alias Hoeve Op de Weedt. Ergens op een kleibult in de uiterwaarden van de Maas, in de buurt van Meers.

Op de lijn Maasmechelen-Veldschuur ligt op een kleibult in de uiterwaarden van de Maas de hoeve 'Op de Weerd'. Deze U-vormige hoeve 'Op de Weerd' bestaat uit drie aaneengesloten huizen plus stallen waarvan het middelste huis het hoogst is. De huizen tellen twee verdiepingen behalve het middelste huis. Dit kent drie verdiepingen en is daardoor wat hoger en plechtstatiger. De huizen kijken uit op het dorp Meers.

Het linkerdeel, de vroegere schuttenkamer waar de schutterij van Maasmechelen was gevestigd is van de grond af opnieuw opgebouwd en kent hardstenen kruiskozijsen. Het middelste huis was de raadskamer van Maasmechelen, maar is thans onbewoond. Het kent lichtgeel pleisterwerk uit het begin van de 20ste eeuw met tussendorpelkozijsen van Naamse steen. Het rechterhuis, is de

boerderij van Jos Dreissen, thans bewoond door Piet Coumans, is het meest oorspronkelijke. Het kent kleine ramen met hardstenen omlijsting en spijlen ervoor en muurankers. Vermoedelijk is dit gedeelte nog uit ca. 1600. Boven het poortje in de rechterzijgevel staat het opschrift 1746 met de volgende inscriptie:

*IHS
SIT NOMENUMDOMINI
BENEDICTUM
IOANNES VANDENBOSCH
ENDE GETERUDUS WINEN
ELUYDEN
ANNO 1746*

JOANNES VANDENBOSCH werd geboren te Elsloo op 9 augustus 1696, waar hij overleed op 6 april 1789, op 92-jarige leeftijd. Wat zeker in die tijd (en nu nog) zeer oud was. Op 15 augustus 1748 huwde hij op 52-jarige leeftijd met Petronnella Haegmans. Dit was zijn tweede huwelijk. Hij was eerder gehuwd geweest met Gertudis Wijnen en woonde toen op de hoeve 'Op de Weert'.

In het archief van Elsloo bevindt zich een akte uit 1788 waarin sprake is van ruzie om een bocht in een weg in de buurt van De Weerd en waarbij Johannes Vandenbosch nog als getuige moest optreden. Hij was namelijk bekend om de oude situatie bij De Weerd. Volgens de overlevering is er nog een derde steen waarop Jan voorkomt, de hardstenen deurdorpel voor café in de Conincx zou een gedeelte van de grafsteen van Jan Vandenbosch zijn.

Ook zijn er op dezelfde muur drie blauw geschilderde kruisen aangebracht.

De oorspronkelijke Weerd is de naam voor de omgeving van Hoeve de Weerd. Het is een afkorting van Proostenweerd. Tot in de 19e eeuw behoorde de Weerd tot Maasmechelen. De landheer van Maasmechelen was de proost van het Sint Servaas klooster in Maastricht, vandaar Proostenweerd.

Weerd komt van wierde of waard, een door rivieren(armen) omsloten land. Hoe oud de hoeve is, is ons niet bekend. Vermoedelijk rond 1600. In 1520 geeft de Heer van Elsloo namelijk land op 'Genen Werdt' uit aan 'Dierick op ten Weerdt'. Een naam die toch verwijst naar de hoeve. Tot de komst van Franssen heeft de schutterij van Mechelen hier hun schuttenkamer en een schietboom gehad. Hier hebben de schutters legendarische vissoupers gehouden.

Maasmechelen was voor de komst van de Franssen één der elf banken (dorpen) van het Sint-Servaas kapittel in Maastricht. (O.a. de mooie huizen rond de St Servaas zijn aan deze bezittingen te danken). In de 17de eeuw werd de schutterij Sint-Monulphus en Gondulphus door

hogeproost Engelbertus Boonen in 1615 gereorganiseerd. De hogeproost wilde hiermee de (zijn) macht van het gerecht in het dorp verstevigen. Deze schutterij kreeg een stevige basis door aanzienlijke schenkingen aan landerijen en bezat zelfs twee hoeven.

Hun schuttenkamer, het verenigingslokaal, van de schutterij lag echter niet in het dorp zelf maar (vanuit Mechelen gezien) over de Maas midden in de Proostenweerd, dat was vrij ver van het dorp en in de winter haast onbereikbaar. Het linker huis is de 'Schuttenkamer'.

De schuttenkamer was geen ruimte in een huis maar een apart aan hoeve de Weerd aangebouwd huis. Dit huis bestaat nog en is door de huidige bewoners gerestaureerd (eigenlijk herbouwd en daarmee van de ondergang gered). In het huis is nog een sierschoorsteen van de oorspronkelijke 'kamer' bewaard gebleven. Waarschijnlijk is de kamer gebouwd als symbool van eigendom nadat de Maas rond 1640 haar loop sterk begon te veranderen. Hierdoor dreigde de Weerd afgescheiden te raken (wat later ook is gebeurd). Het lijkt erop dat de hoeve onder curatele van de schutters werd gesteld. Waarschijnlijk was men bang dat de hoeve Elsloo toe zou vallen.

Zo laten kaarten van Meers uit 1651 en 1771 zien dat ter hoogte van boerderij de Weerterhof steeds eilanden en grindbanken ontstonden. De kaart uit 1651 toont een oude rivierloop ten oosten van de Weerterhof, en de nieuwe rivierloop ten westen ervan. Dat betekent dat de Weerterhof ergens vóór 1651 op de westoever heeft gestaan en door een bochtverlegging op de oostoever is komen te liggen.

Vanuit daar deden we ons volgende veldwerk. Het eerste veldwerk getiteld 'de Henk Berensen-doctrine' hadden we met succes afgerond. Dit veldwerk was zo ingericht om de echte geografen uit het propedeutisch jaar te filtreren en om een band te creëren tussen de studenten, want we zaten allemaal bij elkaar in een jeugdherberg. Het was afzien maar uiteindelijk was het leed gelden en de horizon schijnt. Was je eindelijk Berendsen gepasseerd dan lag de studie voor je open.

Mark Terlien gaat vliegen.

De romantiek en nostalgie van het vak.

Hoe zat dat ook alweer met dat veldwerk in Guyana?, vroeg Rutger behoedzaam. Dat kan ik je vertellen aan de hand van de volgende parabel, zei Reinoud:

In 1971 verbleven de schrijvers Godfried Bomans en Jan Wolkers los van elkaar een week in volstrekte eenzaamheid op het eiland Rottumerplaat. Elke middag om twaalf uur was er radioverbinding en waren de heren live op de radio te horen met hun dagelijkse verslag. Wolkers stroomde bijna over in zijn enthousiasme om te vertellen hoe geweldig hij het allemaal vond, Bomans ging bijna dood van ellende.

In de onvolprezen rommelmarkt vond ik een doosje met het opschrift **Budgetboeken Literatuur**, waarin vier oblong schriften zaten. Om te beginnen een boekje met zeeverhalen van Biesheuvel, uitgebreid met een interview en een erg grappig stuk van Maarten 't Hart over Biesheuvel. Het tweede boekje is De glazen brug van Marga Minco plus een interview en een stuk van Lou de Jong over de Joodse onderduik. De boekjes zijn op krantenpapier gedrukt, maar over de inhoud is nagedacht, en deze twee boekjes zijn alleen daarom al zeer de moeite waard.

Maar dan is er de geniale vondst om de Rottumerplaatverslagen van Wolkers en Bomans samen in een doosje te stoppen. Dat is verbijsterende lectuur, moet ik zeggen. Twee volledig van elkaar verschillende schrijvers die totaal anders reageren op een identieke situatie. De ondertitel van Wolkers' **Groeten van Rottumerplaat** is "Belevenissen op een onbewoond eiland", de ondertitel van Bomans nog vrij neutraal klinkende **Dagboek van Rottumerplaat** is "Relaas van een angstige ervaring". Dat zegt eigenlijk al voldoende, maar het is werkelijk fascinerend om te lezen hoe de werelden van beide heren elkaar nooit zullen raken. Aan het dagboek van Bomans